
Studiu empiric privind practicile de raportare integrată în Europa

Alina BRATU,
Academia de Studii Economice București,
e-mail: alina.bratu1605@gmail.com

Rezumat

Raportarea integrată este o practică ce urmărește să comunice valoarea unei organizații prin intermediul unei imagini holistice, ce conține atât informații financiare cât și nefinanciare. Acest proces se află într-o fază incipientă, multe companii fiind nesigure în privința aplicării corecte a principiilor acestei practici și a modalității de realizare a unui raport cu adevărat integrat. Cu scopul de a oferi o mai bună înțelegere asupra raportării integrate și a beneficiilor acesteia, a fost dezvoltat un cadru conceptual de către Consiliul internațional pentru raportare integrată (engl. The International Integrated Reporting Council - IIRC).

Obiectivul principal al acestei lucrări este de a evalua nivelul de conformitate al rapoartelor integrate publicate pentru anul fiscal 2015 de către companiile europene care au adoptat această inițiativă cu prevederile cadrului conceptual IIRC (2013) referitoare la principiile de raportare integrată. Această cercetare a fost realizată prin utilizarea analizei de conținut și a acordării de scoruri.

Rezultatele cercetării arată că organizațiile se află în diferite stadii în ceea ce privește conformitatea cu cerințele cadrului conceptual IIRC (2013). Mai mult, câteva companii analizate în acest studiu sunt în fruntea inițiativei privind raportarea integrată, în timp ce altele furnizează rapoarte mai mult „combinate” decât „integrate”. Acest studiu contribuie la dezvoltarea literaturii de specialitate deoarece analizează perioada de după publicarea cadrului conceptual IIRC, studiind rapoartele integrate sau cele anuale publicate pentru anul fiscal 2015.

Cuvinte-cheie: Raportare integrată, cadrul conceptual IIRC, principii ale raportării integrate, analiză de conținut, acordarea de scoruri.

Clasificare JEL: M10, M40, O52, F60

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Bratu, A. (2017), Empirical study regarding the integrated reporting practices in Europe, *Audit Financiar*, vol. XV, no. 4(148)/2017, pp. 613-627,
DOI: 10.20869/AUDITF/2017/148/613

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2017/148/613>
Data primirii articolului: 10.05.2017
Data revizuirii: 04.06.2017
Data acceptării: 04.06.2017

Introducere

În ultimii ani, datorită creșterii complexității mediului de afaceri internațional, au fost necesare noi cerințe de raportare ce au fost adăugate prin legi, regulamente, standarde, coduri, orientări sau cerințe pentru listarea la bursă (IIRC, 2011). Acest lucru a condus la sporirea volumului de informații prezentate de către companii, concretizate prin rapoarte financiare lungi și complexe, cu multe detalii tehnice ce necesită un nivel ridicat de expertiză pentru a fi înțelese (Deloitte, 2012).

Cu toate că gradul de conștientizare a responsabilității de raportare către părțile interesate este în creștere, companiile necesită demonstrații referitoare la utilitatea și oportunitatea practicilor de raportare sustenabilă (Caraiani ș.a., 2015). Companiile ar prefera să prezinte în raportări doar aspectele pozitive și să evidențieze punctele forte legate de activitatea comercială, în timp ce publicarea unor indicatori de mediu și sociali care indică o situație mai puțin bună ar putea crea dezavantaje concurențiale (Dima, Popa și Farcane, 2015).

În plus, societățile tind să prezinte mai mult aspecte de management decât de performanță, iar informațiile prezentate sunt ușor de manipulat și au o poziție marginală față de esența afacerii. Se urmărește ca elementele prezentate să influențeze pozitiv situația economică sau să demonstreze bune practici în aplicarea reglementărilor din sectorul respectiv, oferind informații ce nu prezintă utilitate decât pentru companie (Bonila-Priego, Font și Rosario Pacheco-Olivares, 2014).

Pentru a răspunde nevoilor de informare ale părților interesate, companiile au publicat din ce în ce mai multe raportări de natură nefinanciară, incluzând impactul social, de mediu și economic al activității lor, nu doar ca o formă de responsabilizare, dar și ca o modalitate de proiectare a strategiei companiei (Caraiani ș.a., 2015; Lungu ș.a. 2011).

Marile companii au început să combine toate raportările într-un singur document – raportul integrat – cu scopul de a realiza o parte a strategiei de dezvoltare sustenabilă ce face referire la oferirea informațiilor necesare părților interesate prin alocarea unui minim de resurse. Acest raport furnizează informații referitoare la guvernanța corporativă, strategie și performanță într-o manieră organizată, compactă și coerentă, reflectând contextul comercial, social și de mediu în care activează

compania (García-Sánchez, Rodríguez-Ariza și Frías-Aceituno, 2013; IIRC, 2013a; Eccles și Krzus, 2010).

Un concept nou, ce încorporează principiile de raportare financiară, socială, de mediu și a sustenabilității a fost dezvoltat sub forma raportării integrate (engl. Integrated Reporting – IR) (Caraiani ș.a., 2015). Acesta este văzut ca o modalitate de prezentare extinsă a modelului de afaceri și a procesului de creare de valoare în cadrul unei companii, fiind încurajată adoptarea unei perspective pe termen lung (Adams, 2014, citat de Dima, Popa și Farcane, 2015).

Raportarea integrată presupune oferirea informațiilor cu caracter financiar și nefinanciar prin intermediul unui singur raport, fiind oportună evidențierea interdependențelor dintre acestea. Astfel, calitatea raportării crește semnificativ. Raportarea integrată devine cea mai eficientă cale de a identifica problemele semnificative care afectează activitatea companiilor și de a realiza o mai bună alocare a resurselor. Toate acestea susțin gândirea integrată, iar deciziile și acțiunile managementului sunt orientate spre crearea de valoare (Hurghiș, 2017).

Scopul acestei cercetări este analiza rapoartelor integrate sau anuale publicate pentru anul fiscal 2015, ca o modalitate de a oferi o perspectivă asupra practicilor utilizate de către companii după introducerea cadrului conceptual IIRC în decembrie 2013. Necesitatea de a analiza această perioadă este datorată în principal intervalelor de timp studiate de cercetările anterioare, în mod explicit anii 2010 - 2013, perioade aflate înainte de publicarea cadrului conceptual IIRC (2013b). O altă motivație care oferă o relevanță mare acestui studiu, este suportul utilizat pentru evaluarea rapoartelor. Studiile anterioare utilizează ca bază de comparație proiectul cadrului conceptual IIRC (2013a), în timp ce această cercetare utilizează cadrul conceptual IIRC (2013b), cu scopul de a analiza și oferi scoruri pentru respectarea principiilor de raportare integrată în rapoartele integrate publicate de companiile europene.

Lucrarea cuprinde șase secțiuni. Secțiunea următoare conține o revizuire a literaturii de specialitate relevante, ce oferă informații cu privire la cercetările anterioare și la cadrul conceptual IIRC (2013b). Secțiunea 3 descrie principiile raportării integrate, secțiunea 4 cuprinde metodologia de cercetare și eșantionul studiat, în timp ce secțiunea 5 este dedicată prezentării rezultatelor obținute. În cele din urmă, concluziile și limitările acestui studiu sunt prezentate în secțiunea a șasea.

1. Revizuirea literaturii de specialitate

Studiile anterioare privind raportarea integrată, cum ar fi cele realizate de Frías-Aceituno, Rodríguez-Ariza și García-Sánchez (2013), García-Sánchez, Rodríguez-Ariza și Frías-Aceituno (2013) și Hurghiș (2017), s-au concentrat pe analiza motivațiilor și factorilor de influență a adoptării raportării integrate. Alte studii, realizate de Eccles, Krzus și Ribot (2015), Lizcano, Muñoz și López (2011) și Ruiz-Lozano și Tirado-Valencia (2016) au prezentat gradul de conformitate a rapoartelor integrate publicate de companiile care au răspuns la propunerea IIRC.

Studiul publicat de Lizcano, Muñoz și López (2011) analizează diferențele dintre cerințele documentului de discuție a cadrului conceptual IIRC (2011) și rapoartele integrate aferente anului fiscal 2010 publicate de către companiile spaniole, regăsite în baza de date a inițiativei de raportare globală (engl. Global Reporting Initiative). Rezultatele arată că firmele respectă sugestiile într-o măsură acceptabilă, dar există aspecte care necesită îmbunătățiri.

Cercetarea prezentată de Eccles, Krzus și Ribot (2015) studiază 100 de companii la care se adăugă 24 de organizații din Africa de Sud din toate sectoarele economice, care au realizat și prezentat rapoarte auto-intitulate „integrate” pentru anul fiscal 2012. Rezultatele acestui studiu arată o variație în nivelul de conformitate cu prevederile Proiectului Cadrului Conceptual IIRC (2013a), dar, în medie, companiile analizate au publicat rapoarte integrate destul de bine pregătite.

Cel mai recent studiu, elaborat de Ruiz-Lozano și Tirado-Valencia (2016), prezintă o analiză bazată pe oferirea de scoruri pentru nivelul de atenție acordat principiilor raportării integrate de către companiile din domeniul industrial. Rezultatele arată că rapoartele integrate publicate pentru anul fiscal 2013 respectă principiile, dar nu toate sunt respectate în mod egal de către companii.

Obiectivul principal al cadrului conceptual IIRC (2013b) este de a oferi o bază de raportare comună, prin definirea conceptelor fundamentale ale raportării integrate și prin stabilirea unor principii directoare și elemente de conținut care ar trebui să fie prezente într-un raport integrat (IIRC, 2013b). Conceptele fundamentale descrise sunt procesul de creare a valorii

pe termen scurt, mediu și lung și cele șase capitaluri – financiar, fabricat, uman, natural, intelectual, social-relațional.

Alte obiectivele ale cadrului conceptual IIRC (2013b) sunt:

- Oferirea de informații suficiente pentru a răspunde nevoii de informare a investitorilor, prin prezentarea detaliată a procesului decizional al organizației și a consecințelor acestuia;
- Evidențierea interconexiunilor dintre factorii de mediu, sociali, de guvernanță și financiari în deciziile care influențează condițiile și performanțele pe termen lung. Un raport integrat prezintă legătura dintre dezvoltarea sustenabilă și valoarea economică;
- Asigurarea contextului necesar ce facilitează raportarea și includerea în procesul decizional a factorilor de mediu și sociali;
- Evidențierea indicatorilor de performanță pe termen lung, nu doar a rezultatelor pe termen scurt;
- Creșterea gradului de dezvăluire a informațiilor, prin prezentarea de date utilizate de management (IIRC, 2013b citat de Caraiani ș.a., 2015).

Definiția oferită de cadrul conceptual IIRC (2013b) a devenit principalul suport pentru procedura de integrare a elementelor financiare și nefinanciare. Un raport integrat este o comunicare concisă despre modul în care strategia, guvernarea, performanța și perspectivele unei organizații, în contextul mediului său extern, conduc la crearea valorii pe termen scurt, mediu și lung (IIRC, 2013). În plus definiția evidențiază elementele de „arhitectură” ale unui sistem de raportare integrată, cu intenția de a facilita înțelegerea activităților care au loc în cadrul unei companii, precum și rezultatele obținute (Oprișor, Tiron-Tudor și Nistor, 2016).

Integrarea raportărilor financiare și nefinanciare presupune oferirea de informații destinate fiecărei categorii de beneficiari și nu face referire doar la emiterea unui document ce prezintă o combinație de informații. Aceasta implică utilizarea internetului pentru a realiza o raportare ce nu poate fi oferită pe suport fizic. Spre exemplu, companiile ar putea pune la dispoziția utilizatorilor instrumente ce ar permite efectuarea de analize financiare sau nefinanciare. Publicarea unui raport integrat nu conduce automat la concluzia conform căreia organizațiile nu vor mai publica și alte raportări

mai detaliate, cu informații specifice ce vizează anumite categorii de utilizatori (Eccles și Krzus, 2010).

Raportul integrat se adresează tuturor părților interesate: angajați, clienți, furnizori, comunități locale, autorități legislative și fiscale fără a ignora principalul scop, acela de a prezenta abilitatea organizației de a crea valoare în timp. Cadrul conceptual IIRC (2013b) prezintă noțiunea de raport integrat printr-o abordare bazată pe principii. Se dorește realizarea unui echilibru între flexibilitate și reglementare, pentru a oferi un grad suficient de comparabilitate între informațiile furnizate de companii. Cadrul conceptual nu impune un set de indicatori cheie, metode de măsurare sau informații specifice, dar include câteva cerințe ce trebuie îndeplinite pentru ca raportul să fie în concordanță cu acesta (IIRC, 2013b).

2. Principiile raportării integrate

Cadrul conceptual IIRC (2013) pune la dispoziția profesioniștilor șapte principii cu rol director în procesul de realizare a unui raport integrat. Acest set de principii permite obținerea unui echilibru adecvat între materialitate și relevanță, flexibilitate și reglementare, concizie și volum de informații (Ruiz-Lozano și Tirado-Valencia, 2016). Aplicarea principiilor raportării integrate necesită un raționament profesional dezvoltat, utilizat cu scopul de a diminua tensiunile aparente ce se pot stabili între principii, din moment ce există posibilitatea apariției de informații sau situații confuze (IIRC, 2013b). Cadrul conceptual IIRC (2013b) definește următoarele principii: focalizare strategică și orientare către viitor, conectivitatea informației, relațiile cu părțile interesate, semnificație, concizie, credibilitate și exhaustivitate, coerență și comparabilitatea.

- A. *Focalizare strategică și orientare către viitor* - este necesar ca un raport integrat să poată asigura o bună înțelegere a strategiei unei companii și modalitatea în care aceasta contribuie la crearea de valoare pe termen scurt, mediu și lung, atât în privința utilizării de capital cât și în ceea ce privește efectele produse asupra tipurilor de capital (Deloitte, 2012). Pentru a realiza acest lucru, trebuie să fie inclusă în raportul integrat o prezentare a riscurilor și oportunităților precum și o descriere a modalității prin care compania a învățat din trecut, dar și din prezent, cu scopul de a stabili obiectivele strategice pentru viitor.
- B. *Conectivitatea informației* – raportul integrat trebuie să prezinte o imagine de ansamblu asupra

interdependențelor dintre factorii care influențează capacitatea de a crea valoare. Beneficiul unui raport integrat constă în structura logică și în conectivitatea dintre informații, în acest context fiind utilă folosirea tehnologiei comunicațiilor pentru a căuta, conecta, personaliza sau analiza datele. Cei mai importanți factori ce ar trebui prezentați într-o abordare interdependentă sunt:

- *Elementele de conținut* trebuie să fie prezentate într-o manieră interconectată pentru a reflecta interacțiunile dintre activitățile companiei.
 - *Trecutul, prezentul și viitorul*. Activitățile prezente și trecute sunt o sursă perfectă de informații care pot fi utilizate pentru a defini obiectivele strategice, precum și pentru a măsura eficiența și calitatea managementului curent.
 - *Capitalurile*. Interdependențele dintre cele șase capitaluri și variația în accesibilitatea și disponibilitatea acestora afectează capacitatea de a crea valoare.
 - *Informații financiare și alte informații de natură nefinanciară*. De exemplu, dependența dintre creșterea veniturilor sau a profitului și gradul de satisfacție a clienților sau relațiile de lungă durată cu aceștia.
 - *Informații cantitative și calitative*. Acestea sunt folosite pentru a defini capacitatea organizației de a crea valoare. De exemplu, indicatorii cheie de performanță incluși într-o explicație narativă pot fi o sursă de informații cu un nivel mai ridicat de eficiență decât simpla prezentare a valorilor indicatorilor.
- C. *Relațiile cu părțile interesate* - un raport integrat ar trebui să demonstreze calitatea relației cu părțile interesate, din moment ce valoarea nu este creată folosind doar eforturile organizației, ci doar prin relațiile cu ceilalți (IIRC, 2013b). Părțile interesate furnizează opinii utile cu privire la aspectele pe care companiile au tendința de a ignora, cum ar fi problemele sociale și de mediu. O relație solidă cu părțile interesate este construită prin prezentarea modului în care nevoile și interesele acestora sunt înțelese și luate în considerare în procesul decizional. Scopul consultării părților interesate este obținerea de date esențiale, care vor fi folosite pentru a documenta și ghida strategia globală a organizației, precum și pentru a lua cele mai competente decizii de alocare a resurselor (Soyka, 2013).

D. Semnificație - raportul integrat ar trebui să conțină informații relevante, în lipsa cărora procesul de creare a valorii ar putea fi afectat (Deloitte, 2012). Cadrul conceptual IIRC (2013) prezintă un model ce poate fi utilizat pentru a construi o procedură a determinării materialității. Acest proces implică următoarele: identificarea problemelor esențiale având în vedere capacitatea lor de a influența crearea de valoare, evaluarea relevanței și prioritizarea problemelor, determinându-se nivelul de informații ce vor fi dezvăluite cu privire la aspectele materiale identificate. Această procedură va fi aplicată atât elementelor pozitive cât și celor negative, inclusiv riscurilor și oportunităților, performanței bune sau mai puțin bune. Acest proces va fi aplicat atât informațiilor de natură financiară cât și celor de natură nefinanciară.

E. Concizie – compania ar trebui să evite prezentarea de informații repetitive și fără relevanță, deoarece se va periclita procesul decizional al utilizatorilor raportului. Organizația trebuie să găsească un echilibru între concizie și celelalte principii, în special consecvență și comparabilitate. Un raport integrat este concis dacă (IIRC, 2013b):

- Aplică procesul de determinare a materialității.
- Are o structură logică bună și include referințe și legături interne pentru a diminua repetarea de informații.
- Conține referințe externe către informații mai detaliate, care nu se schimbă în mod frecvent.
- Definește conceptele în mod clar, în puține cuvinte și utilizează un limbaj comun, evitând termeni tehnici ce nu pot fi înțeleși.
- Evită prezentările de informații generice, care nu sunt specifice organizației.

F. Credibilitate și exhaustivitate - un raport integrat include toate elementele semnificative, pozitive sau

negative, într-un mod echilibrat și fără nici un fel de erori. Gradul de corectitudine al informațiilor prezentate poate fi mărit prin mecanisme cum ar fi controlul intern, auditul intern sau prin obținerea unei asigurări independente externe. Un raport integrat este considerat a fi complet dacă include informațiile necesare pentru a lua o decizie corectă. Compania trebuie să stabilească amploarea informațiilor prezentate și nivelul de validitate, deoarece acest lucru ar putea afecta obiectivele strategice și avantajele competitive.

G. Coerență și comparabilitate - un raport integrat va furniza informații comparabile în timp, dar și cu cele oferite de companiile ce activează în sectoare de activitate similare. De exemplu, compania trebuie să raporteze aceiași indicatori cheie de performanță în fiecare an, cu excepția cazului în care a intervenit o schimbare substanțială.

3. Metodologia cercetării

3.1. Populația studiată și eșantionul utilizat

Studiul analizează o populație formată din companiile europene ce au publicat raportări respectând prevederi ale Cadrului conceptual de raportare integrată IIRC (2013b). Prin interogarea bazei de date IR Examples Database a fost obținut un eșantion de 134 de companii în ale căror rapoarte există trimiteri către IIRC sau Cadrul conceptual (2013b). Din acest eșantion au fost selectate companiile ale căror rapoarte au fost publicate pentru anul 2015, rezultând 31 de companii (Anexa nr. 1). Din această serie a fost eliminat Raportul de sustenabilitate și răspundere socială aparținând companiei Axa deoarece acesta nu face parte din obiectul de analiză al studiului și anume de a evalua doar rapoartele anuale sau integrate ale companiilor.

Tabelul nr. 1. Sectoarele economice în care activează companiile studiate

Sector Economic	Număr de companii	Procent
Servicii financiare	8	26,67%
Materiale	4	13,33%
Servicii	4	13,33%
Materiale industriale	4	13,33%
Bunuri de consum	2	6,67%
Servicii de sănătate	2	6,67%
Imobiliare	2	6,67%
Tehnologie	2	6,67%
Utilități	2	6,67%

Sursa: IR Examples Database, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org>, prelucrările autorului

Tabelul nr. 1 prezintă sectoarele economice în care activează companiile din eșantion, cele mai reprezentative industrii fiind serviciile financiare cu 8 companii (26,67%), respectiv materiale, servicii și materiale industriale cu 4 companii fiecare (13,33%).

3.2. Metoda de cercetare

În efectuarea cercetării s-a procedat la utilizarea combinată a două metode, analiza de conținut și acordarea de scoruri, pentru a determina nivelul de conformitate a rapoartelor companiilor cu cerințele principiilor raportării integrate.

Punctul de pornire în măsurarea nivelului de calitate a rapoartelor este reprezentat de modelul propus de Eccles, Krzus și Ribot (2015) ce presupune compararea cerințelor proiectului cadrului conceptual IIRC (2013b) cu rapoartele integrate ale companiilor. Un alt studiu ce utilizează o metodologie asemănătoare este cel realizat de Lizcano, Muñoz și López (2011), ce propune o listă de factori referitori la elementele de conținut ce vor fi identificați în rapoarte, cu scopul de a crește gradul de obiectivitate. De asemenea, Ruiz-Lozano și Tirado-Valencia (2016) utilizează aceeași metodă pentru a analiza măsura în care principiile raportării integrate sunt respectate de companiile industriale.

Prin urmare, au fost analizate cerințele cadrului conceptual IIRC (2013b) în scopul realizării unei grile de evaluare compusă din 6 factori. Acești factori fac referire la principiile de raportare integrată:

- A. Focalizare strategică și orientare către viitor;
- B. Conectivitatea informației;
- C. Relațiile cu părțile interesate;
- D. Semnificație;
- E. Concizie;

F. Coerență și comparabilitate.

Principiul „Coerență și comparabilitate” a fost exclus din analiză, deoarece acesta este dificil de evaluat într-o manieră obiectivă întrucât studiul este efectuat doar pe anul 2015, fapt ce împiedică măsurarea comparabilității rapoartelor unei companii de la o perioadă la alta. Acest principiu mai poate fi evaluat și notat din perspectiva comparabilității între rapoartele companiilor din aceleași sectoare economice, dar nota obținută nu ar fi completă, deci analiza acestui principiu ar fi nesemnificativă pentru studiul efectuat.

Fiecare principiu a fost notat începând de la 0 (pentru cazul în care raportul nu a furnizat informații referitoare la acel element), atingând maximum de 3 (cazul în care raportul descrie excelent factorul respectiv), scorul maxim pe care un raport putea să-l obțină fiind 18. În plus, pentru a crește gradul de obiectivitate al studiului, au fost create o serie de componente ce trebuie identificate în rapoarte și au fost acordate punctaje intermediare. Suma obținută prin însumarea punctajelor intermediare a fost rotunjită la zero zecimale, pentru a obține scorul pentru fiecare principiu. În final, au fost calculate scoruri totale pentru fiecare companie, iar pentru fiecare principiu au fost calculate scoruri medii.

4. Rezultate și discuții

Scorul mediu obținut în urma analizei gradului în care sunt respectate principiile de raportare integrată este 2,19, remarcându-se patru companii ce au obținut punctaje maxime pentru toate principiile propuse de cadrul conceptual (Aegon, Munich Airport, ING și Royal DSM). Din datele prezentate în **Tabelul nr. 2** rezultă faptul că majoritatea companiilor (50%) au obținut un scor total cuprins între 11 și 14, în timp ce la extreme se află câte 5 companii ce reprezintă 17% din eșantionul studiat.

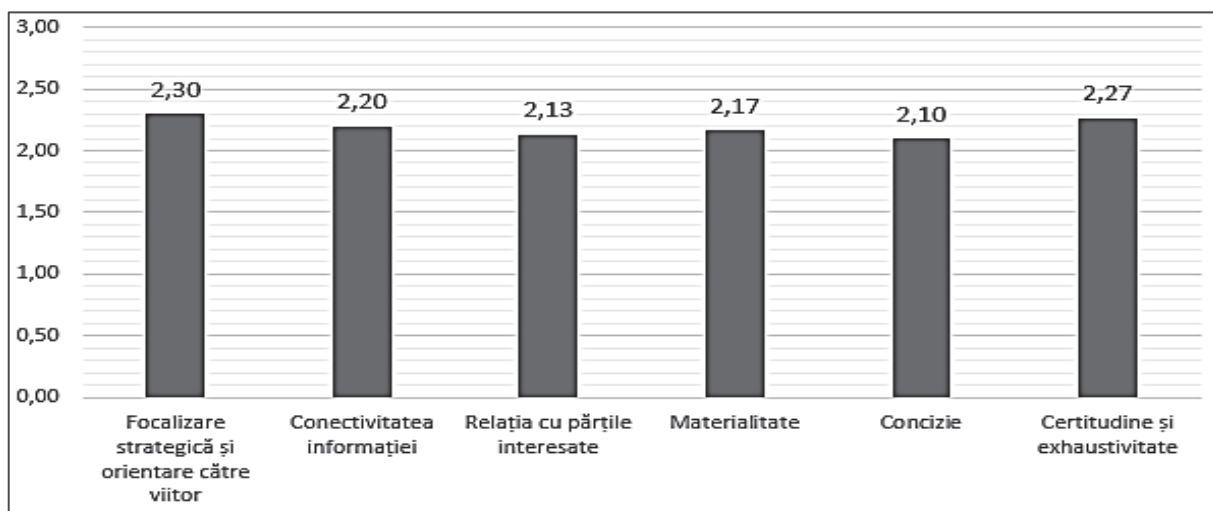
Scor total pe companie	Număr de companii	Procent
17-18	5	16,67%
15-16	5	16,67%
13-14	7	23,33%
11-12	8	26,67%
8-10	5	16,67%

Sursa: prelucrările autorului

Analizând scorurile medii pentru fiecare principiu (Figura nr. 1), se observă valori relativ mari ce depășesc 2, cu o diferență redusă (0,2) între punctajul maxim și cel minim,

ceea ce conduce la o concluzie preliminară conform căreia principiile de raportare integrată sunt respectate de companii într-o măsură relativ egală.

Figura nr. 1. Scorurile medii pentru principiile raportării integrate

Sursa: prelucrările autorului

4.1. Focalizare strategică și orientare către viitor

Rezultatele obținute în urma analizei acestui principiu indică un scor mediu de 2,30, acesta fiind egal cu cel mai mare scor. Majoritatea companiilor (spre exemplu FMO, BASF, NovoNordisk, Royal DSM, ArcelorMittal) au prezentat în rapoartele

integrate sau anuale informații referitoare la riscurile potențiale, oportunitățile și la strategia promovată ce urmează a fi implementată. În cadrul Tabelului nr. 3 este prezentată situația scorurilor obținute de companii, ce reflectă gradul de aplicare a cerințelor cadrului conceptual IIRC (2013b) referitoare la focalizare strategică și orientare către viitor.

Tabelul nr. 3. Scorurile obținute de companii pentru principiul focalizare strategică și orientare către viitor

Scor 3	Scor 2	Scor 1
Achmea	ABN AMRO	British American Tobacco
Aegon	Antofagasta	Dellas
ArcelorMittal	Coca-Cola HBC	Marks & Spencer
BASF	Ferrovial	SGS
EnBW	Gecina	
FMO	Go-Ahead	
Generali	National Grid	
ING	Philips	
JSC NIAEP	SAP	
Munich Airport	Swedish Export Credit Corporation	
NordGold	The Crown Estate	
Novo Nordisk	TVEL	
Royal DSM	UBS	

Sursa: prelucrările autorului

Totuși, companiile studiate nu s-au aliniat în totalitate la cerințele cadrului conceptual, din moment ce, în general, nu a fost prezentată corelația dintre strategie și alocarea de resurse pentru atingerea obiectivelor precum și efectele asupra capitalurilor, dar nici modalitatea de creare de valoare pe termen scurt, mediu și lung.

4.2. Conectivitatea informației

Analizând scorul mediu de 2,20 obținut pentru conectivitatea informației, companiile respectă la un nivel acceptabil cerințele acestui principiu. În **Tabelul nr. 4** sunt prezentate punctajele obținute de companii

pentru respectarea cerințelor referitoare la principiul conectivitatea informației. Se poate observa faptul că o parte semnificativă din organizațiile incluse în studiu au primit scoruri ridicate pentru acest principiu, datorită, spre exemplu, integrării capitalurilor cu modelul de afaceri (în special ING, Ferrovial, EnBW, Munich Airport) sau a includerii de informații calitative ce explică indicatori cantitativi (cum ar fi Royal DSM, ArcelorMittal, Coca-Cola HBC). În schimb, descrierea strategiei adoptate fără o alocare de resurse și prezentarea necorelată a performanțelor financiare cu cele nefinanciare reduc efectul de conectivitate și gândire integrată promovate de IIRC.

Tabelul nr. 4. Scoruri obținute de companii pentru principiul conectivității informației

Scor 3	Scor 2	Scor 1
Achmea	Antofagasta	ABN AMRO
Aegon	British American Tobacco	BASF
ArcelorMittal	Ferrovial	Dellas
Coca-Cola HBC	FMO	Go-Ahead
EnBW	JSC NIAEP	SGS
Gecina	National Grid	Swedish Export Credit Corporation
Generali	NordGold	
ING	Novo Nordisk	
Marks & Spencer	Philips	
Munich Airport	The Crown Estate	
Royal DSM	TVEL	
SAP	UBS	

Sursa: prelucrările autorului

4.3. Relațiile cu părțile interesate

Acest principiu a obținut un scor mediu mai redus în comparație cu principiile anterioare, de 2,13. Informația din **Tabelul nr. 5** demonstrează faptul că toate companiile, cu excepția British American Tobacco (2015), ce a obținut scorul 0, au identificat principalele părți interesate și eventual au prezentat informații referitoare la acestea.

O parte mai restrânsă din eșantionul studiat – cum ar fi Philips, Novo Nordisk, Royal DSM, Aegon – a explicat relațiile ce se stabilesc între organizație și

părțile interesate, precum și măsura sau modalitățile prin care nevoile și opiniile acestora sunt luate în considerare. Această situație se datorează faptului că principala categorie de utilizatori a rapoartelor integrate este reprezentată de furnizorii de capital. Cadrul conceptual IIRC (2013b) susține faptul că furnizorii de capital sunt într-adevăr beneficiari primari de informații, dar nu oferă suport pentru a concluziona că interesele acestora sunt mai importante decât cele ale celorlalte părți interesate (Soyka, 2013).

Tabelul nr. 5. Scoruri obținute de companii pentru principiul relațiile cu părțile interesate

Scor 3	Scor 2	Scor 1	Scor 0
Aegon	ABN AMRO	Antofagasta	British American Tobacco
Coca-Cola HBC	Achmea	BASF	
ING	ArcelorMittal	Ferrovial	
Marks & Spencer	Dellas	Generali	
Munich Airport	EnBW	Go-Ahead	
National Grid	FMO	SGS	
NordGold	Gecina	TVEL	
Novo Nordisk	JSC NIAEP		
Philips	SAP		
Royal DSM			
Swedish Export Credit Corporation			
The Crown Estate			
UBS			

Sursa: prelucrările autorului

4.4. Semnificație

Rezultatele din această secțiune arată faptul că o parte semnificativă din companii a obținut scoruri relativ mari pentru acest principiu. Pentru analiza semnificației au fost avute în vedere trei criterii de notare: identificarea aspectelor importante (semnificative), prezentarea unei matrice a semnificației și a procesului de determinare a semnificației. **Tabelul nr. 6** prezintă situația scorurilor obținute de companii, ce reflectă gradul de aplicare a

cerințelor cadrului conceptual IIRC (2013b) referitoare la semnificație. Toate rapoartele analizate au inclus descrieri ale aspectelor esențiale referitoare la activitatea desfășurată, fapt ce a condus la obținerea unui scor de cel puțin 1 pentru respectarea acestui principiu. Cu toate acestea, doar 18 companii studiate au prezentat o matrice a semnificației și chiar mai puține au descris procesul de determinare a aspectelor importante.

Tabelul nr. 6. Scoruri obținute de companii pentru principiul semnificației

Scor 3	Scor 2	Scor 1
Aegon	NordGold	Novo Nordisk
Coca-Cola HBC	Achmea	The Crown Estate
ING	EnBW	Generali
Royal DSM	Marks & Spencer	SAP
Munich Airport	Philips	UBS
ArcelorMittal	BASF	National Grid
Gecina	SGS	Antofagasta
FMO		British American Tobacco
JSC NIAEP		Go-Ahead
Swedish Export Credit Corporation		
Ferrovial		
Dellas		
ABN AMRO		
TVEL		

Sursa: prelucrările autorului

Câteva companii, Coca – Cola HBC, ING, Royal DSM, ArcelorMittal, s-au remarcat prin prezentarea detaliată a procesului de identificare a aspectelor esențiale, ce a avut ca rezultat o matrice a semnificației bine documentată și argumentată. Organizațiile ce au respectat într-o măsură mai mare cerințele cadrului conceptual IIRC (2013b) în ceea ce privește semnificația, au inclus opiniile părților interesate în proiectarea matricei de semnificație, iar procesul de determinare a semnificației s-a bazat în unele cazuri pe punctele de vedere ale părților interesate.

Rezultatele sunt în concordanță cu cele obținute de Eccles, Krzus și Ribot (2015) care susțin faptul că principiul semnificației are o importanță ridicată pentru companie și din acest motiv au fost analizate următoarele trei coordonate în studiul menționat: identificarea aspectelor esențiale și a riscurilor semnificative, explicarea modalităților de atenuare a acestor riscurilor, precum și prezentarea matricei semnificației. Autorii concluzionează analiza asupra semnificației prin a afirma faptul că organizațiile identifică aspectele și riscurile esențiale mult mai bine decât le explică.

4.5. Concizie

Acest principiu a obținut cel mai scăzut scor mediu, de 2,10, această situație fiind prezentată în **Tabelul nr. 7**. Jumătate dintre companii au obținut scorul 2 pentru respectarea cerințelor acestui principiu, indicând o necesitate generală de a îmbunătăți nivelul de concizie a rapoartelor integrate. O parte din companiile analizate (precum ArcelorMittal, JSC NIAEP sau ING) au întreprins eforturi pentru a răspunde cerințelor cadrului conceptual IIRC (2013b). Acestea au utilizat referințe și legături interne și externe pentru a ușura navigabilitatea și pentru a evita expunerea de informații repetitive, iar informațiile prezentate urmau o structură logică coerentă.

Rapoartele ce au înregistrat scoruri reduse la acest principiu (în special ABN AMRO, Ferrovial și Go-Ahead), se caracterizează prin oferirea de informații repetitive, spre exemplu prezentarea de indicatori cheie de performanță la începutul raportului cu scopul de a crea o imagine bună despre rezultatele companiei, ca apoi aceiași indicatori să fie explicați din nou într-o secțiune specifică.

Tabelul nr. 7. Scoruri obținute de companii pentru principiul conciziei

Scor 3	Scor 2	Scor 1
Aegon	Achmea	ABN AMRO
ArcelorMittal	BASF	Antofagasta
Coca-Cola HBC	British American Tobacco	Ferrovial
ING	Dellas	Go-Ahead
JSC NIAEP	EnBW	SGS
Munich Airport	FMO	TVEL
NordGold	Gecina	
Novo Nordisk	Generali	
Royal DSM	Marks & Spencer	
	National Grid	
	Philips	
	SAP	
	Swedish Export Credit Corporation	
	The Crown Estate	
	UBS	

Sursa: prelucrările autorului

Într-un studiu anterior, Eccles ș.a. (2012), a concluzionat că rapoartele privind schimbările climatice ale companiilor industriale folosesc un limbaj repetitiv. Câteva rezultate ale acestei cercetări justifică aceste constatări. Rapoartele au un conținut

narativ ridicat, dar uneori cerințele cadrului conceptual IIRC (2013b) nu sunt în totalitate respectate în ceea ce privește concizia.

4.6. Credibilitate și exhaustivitate

Principiul a obținut un scor mediu destul de ridicat, de 2,27. **Tabelul nr. 8** prezintă situația scorurilor obținute de companii, ce reflectă gradul de aplicare a cerințelor cadrului conceptual IIRC (2013b) referitoare la credibilitate și exhaustivitate. Per ansamblu, companiile au prezentat suficiente informații pentru a crea o imagine clară cu privire la activitățile desfășurate în exercițiul financiar 2015. Cu toate acestea, doar o mică parte din organizațiile studiate au descris practicile utilizate pentru verificarea corectitudinii datelor prezentate, identificându-se două modalități prin care s-a demonstrat validitatea informațiilor.

Una dintre metode a fost utilizarea procedurilor de control intern și de audit intern, cu scopul de a oferi o asigurare cu privire la acuratețea informațiilor prezentate în rapoarte. O altă modalitate de a obține un nivel acceptabil de asigurare a fost includerea unei opinii externe, ce evaluează corectitudinea prezentărilor legate de sustenabilitate, responsabilitate socială și mediu (spre exemplu, asigurările oferite de Royal DSM și Philips). De remarcat este faptul că majoritatea companiilor au oferit asigurări asupra informațiilor de natură financiară prin prezentarea raportului auditorului extern.

Tabelul nr. 8. Scoruri obținute de companii pentru principiul credibilității și exhaustivității

Scor 3	Scor 2	Scor 1
Achmea	ABN AMRO	National Grid
Aegon	Antofagasta	TVEL
BASF	ArcelorMittal	
Coca-Cola HBC	British American Tobacco	
Generali	Dellas	
ING	EnBW	
Munich Airport	Ferrovial	
NordGold	FMO	
Novo Nordisk	Gecina	
Royal DSM	Go-Ahead	
	JSC NIAEP	
	Marks & Spencer	
	Philips	
	SAP	
	SGS	
	Swedish Export Credit Corporation	
	The Crown Estate	
	UBS	

Sursa: prelucrările autorului

Concluzii

Obiectivul acestei cercetări a fost evaluarea nivelului de conformitate cu principiile raportării integrate prezentate în cadrul conceptual IIRC (2013b). Eșantionul analizat este format din 30 de rapoarte integrate sau anuale ale companiilor europene ce au aderat la această practică, acestea fiind selectate doar dacă sunt prezente în IR Example Database. Studiul a fost efectuat prin utilizarea combinată a două metode, analiza de conținut și acordarea de scoruri, pentru a monitoriza măsură în

care principiile au fost respectate. Concluzia generală a cercetării este că organizațiile se află la niveluri diferite de conformitate cu cerințele cadrului conceptual IIRC (2013b).

Companiile aflate în fruntea inițiativei privind raportarea integrată au obținut scoruri ridicate pentru toate elementele analizate, rapoartele lor oferind toate informațiile necesare prin intermediul unei structuri logice și ușor de urmărit, precum și o descriere detaliată a procesului de creare de valoare și a modelului de afaceri. Aceste rapoarte sunt cu adevărat integrate, mai ales atunci când sunt comparate cu rapoartele ce au

obținut scoruri mai mici. Deși au fost întreprinse eforturi pentru a respecta principiile raportării integrate, loc pentru îmbunătățiri există, raportarea integrată fiind încă într-o fază incipientă pentru companiile din a doua parte a clasamentului.

Aceste rezultate sunt susținute și de Ruiz-Lozano și Tirado-Valencia (2016). Autorii demonstrează într-un studiu ce analizează rapoartele companiilor din sectorul industrial faptul că nu toate aceste principii sunt respectate în aceeași măsură de către organizații. Principiul focalizării strategice și orientării către viitor, precum și conexiunile dintre capitaluri în procesul de creare de valoare au un nivel ridicat de observație, dar cu toate acestea, există și aspecte care necesită o accentuare mai puternică, cum ar fi mecanismele ce asigură validitatea informațiilor sau implicarea părților interesate în procesul de pregătire a rapoartelor. Prezenta cercetare indică această descriere ca fiind în conformitate cu rezultatele analizei desfășurate. Excepția de la această afirmație este respectarea principiului credibilității și exhaustivității, unde au fost observate progrese, existând companii care au inclus în rapoartele lor explicații privind modalitatea în care este asigurată corectitudinea datelor prezentate.

Rezultatele și concluziile acestui studiu sunt limitate de numărul mic de companii care și-au adaptat

rapoartele anuale pentru a răspunde cerințelor cadrului conceptual IIRC (2013b). Baza de date utilizată – IR Example Database – a furnizat doar 30 de rapoarte integrate sau anuale pentru anul 2015, deși cadrul conceptual IIRC a fost finalizat și publicat în decembrie 2013. În plus, studiul este limitat la un singur continent: Europa. Pentru a extinde limitele acestei cercetări, încorporarea unui număr mai mare de rapoarte publicate pentru mai multe perioade fiscale ar permite o analiză comparativă pe ani, ce ar putea arăta evoluția practicilor de raportare integrată. Studiul poate fi limitat și de metodologia utilizată, deoarece sistemul de alocare de scoruri ar putea introduce o doză de subiectivism în rezultate. Dar, toate acestea nu neagă concluziile acestui studiu.

Recunoaștere

Rezultatele parțiale ale acestei cercetări au fost prezentate în cadrul Sesiunii de comunicări științifice desfășurată în cadrul Academiei de Studii Economice din București și în cadrul conferinței Accounting and Management Information Systems (AMIS 2017). Sunt apreciate comentariile și recomandările făcute de prof. univ. dr. Chirața Caraiani din cadrul Academiei de Studii Economice București.

BIBLIOGRAFIE

1. ABN AMBRO Group N.V. (2015), Annual Report. Long-term stakeholder value: the heart of our story, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/8105/ABN_AMRO_Annual_Report_2015.pdf, accesat la 10.03.2017.
2. Achmea (2015), Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/8147/Achmea_AR%202015.pdf, accesat la 10.03.2017.
3. Aegon (2015), Aegon's 2015 Review. Creating meaningful connections, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/7946/Aegon-Annual-Review-2015.pdf>, accesat la 10.03.2017.
4. Antofagasta (2015), Annual report and financial statements, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6617/Antofagasta%20Annual%20Report%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017.
5. ArcelorMittal (2015), Annual Review, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/6719/Arcelor%20Mittal_Annual%20Review%202015.pdf, accesat la 10.03.2017.
6. BASF (2015), BASF Report. Economic, environmental and social performance, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/6524/BASF_Report_2015%20%281%29.pdf, accesat la 10.03.2017.
7. Bonila-Priego, J., Font, X. și Rosario Pacheco-Olivares, M. (2014) Corporate sustainability reporting index and baseline data for the cruise industry, *Tourism Management*, nr. 44, pp. 149-160, DOI 10.1016/j.tourman.2014.03.004.
8. British American Tobacco (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/8216/British%20american%20tobacco%20annual%20report%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017.

9. Caraiani, C., Lungu, C., Dascălu. C. și Colceag, F. (2015), *Green Accounting Initiatives and Strategies for Sustainable Development*, IGI Global, Advances in Finance, Accounting, and Economics, DOI 10.4018/978-1-4666-8720-2.
10. Coca-Cola Hellenic Bottling Company (2015), Integrated annual report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/7127/CCH%20Integrated%20Report%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017.
11. Dellas (2015), Annual Report. Disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/8642/Dellas_AR_2015_EN.pdf, accesat la 10.03.2017.
12. Deloitte (2012), Integrated Reporting. Navigating your way to a truly Integrated Report., disponibil la https://www.iasplus.com/en/publications/south-africa/other/integrated-reporting-issue-3/at_download/file/ZA%20Integrated%20Reporting%20Aug%202012.pdf, accesat la 01.03.2017.
13. Dima, S., Popa, A. și Farcane, N. (2015), Informațiile financiare și non-financiare între raportare sustenabilă și raportare integrată, *Audit financiar*, vol. XIII, nr. 2, pp. 21-33.
14. Eccles, R. G., Krzus, M. P., Rogers, J. și Serafeim, G. (2012), The need for sector specific materiality and sustainability reporting standards, *Journal of Applied Corporate Finance*, vol. 24, nr. 2, pp. 65-71, DOI 10.1111/j.1745-6622.2012.00380.x.
15. Eccles, R. și Krzus, M. (2010), *One Report - Integrated Reporting for a Sustainable Society*, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Inc., DOI 10.1002/9781119199960.
16. Eccles, R., Krzus, M. și Ribot, S. (2015), *The Integrated Reporting movement*, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Inc.
17. EnBW (2015), Integrated Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6374/enbw-2015%20Annual%20Report.pdf>, accesat la 10.03.2017
18. Ferrovial (2015), Integrated Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/7997/Ferrovial_Integrated%20Annual%20Report_2015.pdf, accesat la 10.03.2017
19. FMO (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/7013/FMO%20Annual%20report.pdf>, accesat la 10.03.2017
20. Frías-Aceituno, J., Rodríguez-Ariza, L. și García-Sánchez, I. (2013), Is integrated reporting determined by a country's legal system? An exploratory study, *Journal of Cleaner Production*, vol. 44, pp. 45-55, pp. 10.1016/j.jclepro.2012.12.006.
21. García-Sánchez, I., Rodríguez-Ariza, L. și Frías-Aceituno, J. (2013), The cultural system and integrated reporting, *International Business Review*, vol. 22, nr. 5, pp. 828-838, DOI 10.1016/j.ibusrev.2013.01.007.
22. Gecina (2015), Integrated Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/8609/Gecina_IntRep_2015.pdf, accesat la 10.03.2017
23. Generali (2015), Annual Integrated Report and Consolidated Financial Statements, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6782/Annual%20Integrated%20Report%20and%20Consolidated%20financial%20statement%20Generali%20Group%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017
24. Go-Ahead (2015), Annual Report and Accounts, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/4747/Go-Ahead%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017
25. Hurghiș, R. (2017), Integrated reporting and Board features, *Audit Financiar*, vol. XV, nr. 1(145), pp. 21-30, DOI 10.20869/auditf/2017/145/83.
26. IIRC (2011), *Towards Integrated Reporting. Communicating Value in the 21st Century*, disponibil la http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2011/09/IR-Discussion-Paper-2011_spreads.pdf, accesat la 28.02.2017.
27. IIRC (2013a), Consultation draft of the international <IR> Framework, disponibil la <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/03/Consultation-Draft-of-the-InternationalIRFramework.pdf>, accesat la 07.03.2017.
28. IIRC (2013b), The International <IR> Framework, disponibil la <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>, accesat la 01.03.2017.
29. ING Group (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/5>

- 945/ING%202015%20Annual%20Report.pdf, accesat la 10.03.2017,
30. Lizcano, J., Muñoz, F. și López, M. (2011), El informe integrado: primeras aproximaciones de aplicación. El caso español, *ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS (AECA)*, disponibil la http://aeca.es/old/comisiones/rsc/estudio_empirico.pdf, accesat la 03.10.2017.
 31. Lungu, C. Caraiani, C. și Dascălu, C. (2011), Cercetări privind raportarea responsabilității sociale corporative, *Amfiteatru Economic*, vol. XIII, nr. 29, pp. 117-131.
 32. Marks & Spencer (2015), Annual Report & Financial Statements, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/5037/M%26S%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017.
 33. Munich Airport (2015), Integrated Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/7718/Munich%20Airport_Integrated%20Report_2015.pdf, accesat la 10.03.2017.
 34. National Grid (2015). Annual Report and Accounts, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/5426/National%20Grid_Annual%20Report%202015_FULLL.pdf, accesat la 10.03.2017.
 35. JSC NIAEP (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/7529/ASE%20Group%20annual%20report.pdf>, accesat la 10.03.2017.
 36. Nord Gold (2015), Integrated Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/7358/Nordgold_2015_IR_M.pdf, accesat la 10.03.2017.
 37. Novo Nordisk (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6008/Novo%20Nordisk%202015%20Annual%20report.PDF>, accesat la 10.03.2017.
 38. Opreșor, T., Tiron-Tudor, A. și Nistor, C. (2016), The integrated reporting system: a new accountability enhancement tool for public sector entities, *Audit Financiar*, vol. XVI, nr. 7(139), pp. 690-704, DOI 10.20869/auditf/2016/139/747.
 39. Philips (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/501/Full%20Annual%20Report-%20Philips%202015.pdf>, accesat la 10.03.2017,
 40. Royal DSM (2015), Integrated Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6059/DSM-Annual-Report-2015.pdf>, accesat la 10.03.2017.
 41. Ruiz-Lozano, M. și Tirado-Valencia, P. (2016), Do industrial companies respond to the guiding principles of the Integrated Reporting framework? A preliminary study on the first companies joined to the initiative, *Spanish Accounting Review*, vol. 19, nr. 2, pp. 252-260, DOI 10.1016/j.rcsar.2016.02.001.
 42. SAP (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/6437/SAP%20%20SE%202015%20Annual%20Report.pdf>, accesat la 10.03.2017,
 43. SGS (2015), Annual Report, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org/resources/5909/SGS%202015%20Annual%20Report.pdf>, accesat la 10.03.2017.
 44. Soyka, P. (2013), The International Integrated Reporting Council (IIRC) Integrated Reporting Framework: Toward better sustainability reporting and (way) beyond, *Environmental Quality Management*, vol. 23, nr. 2, pp. 1-14, DOI 10.1002/tqem.21357.
 45. Swedish Export Credit Corporation (2015), Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/7469/SEK_AR_2015_EN.pdf, accesat la 10.03.2017.
 46. The Crown Estate (2015), Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/4484/The%20Crown%20Estate_Annual%20Report%202015.pdf, accesat la 10.03.2017.
 47. TVEL (2015), Annual Report, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/8582/ANNUAL_REPORT_TVLE%2B2015.pdf, accesat la 10.03.2017.
 48. UBS (2015), Annual Review, disponibil la: http://examples.integratedreporting.org/resources/6668/UBS_annual-review-2015-en.pdf, accesat la 10.03.2017.

Anexa nr. 1. Lista companiilor studiate

Companie (An)	Sector Economic	Țară	Companie (An)	Sector Economic	Țară
ABN AMRO (2015)	Servicii financiare	Olanda	ING (2015)	Servicii financiare	Olanda
Achmea (2015)	Servicii financiare	Olanda	JSC NIAEP (2015)	Materiale industriale	Rusia
Aegon (2015)	Servicii financiare	Olanda	Marks & Spencer (2015)	Bunuri de consum	Marea Britanie
Antofagasta (2015)	Materiale	Chile (listată la LSE)	Munich Airport (2015)	Servicii	Germania
ArcelorMittal (2015)	Materiale industriale	Luxembourg	National Grid (2015)	Utilități	Marea Britanie
BASF (2015)	Materiale	Germania	NordGold (2015)	Materiale	Rusia
British American Tobacco (2015)	Servicii	Marea Britanie	Novo Nordisk (2015)	Servicii de sănătate	Danemarca
Coca-Cola HBC (2015)	Bunuri de consum	Elveția	Philips (2015)	Tehnologie	Olanda
Dellas(2015)	Materiale industriale	Italia	Royal DSM (2015)	Servicii de sănătate	Olanda
EnBW (2015)	Utilități	Germania	SAP (2015)	Tehnologie	Germania
Ferrovial (2015)	Materiale industriale	Spania	SGS (2015)	Servicii	Elveția
FMO (2015)	Servicii financiare	Olanda	Swedish Export Credit Corporation (2015)	Servicii financiare	Suedia
Gecina (2015)	Imobiliare	France	The Crown Estate (2015)	Imobiliare	Marea Britanie
Generali (2015)	Servicii financiare	Italia	TVEL (2015)	Materiale	Rusia
Go-Ahead (2015)	Servicii	Marea Britanie	UBS (2015)	Servicii financiare	Elveția

Sursa: IR Examples Database, disponibil la: <http://examples.integratedreporting.org>, proiecția autorului